

СЬОГОДНІ, П'ЯТОГО ЛИСТОПАДА, Я ПОЧИНАЮ СВОЮ оповідь. Намагатимуся якнайточніше все записати. Але навіть не знаю, чи сьогодні справді п'яте листопада. Минулої зими кілька днів випали з мого ліку часу. День тижня я теж не можу назвати. Проте, гадаю, це не так уже й важливо. Доведеться писати стисло, я ніколи не збиралася нічого занотовувати, тож боюся, що багато чого в моїй пам'яті збереглося інакше, ніж було насправді.

Це, мабуть, недолік усіх спогадів. Пишу не з любові до писання; так склалося, що мушу писати, аби не втратити розум. Тут нікому про мене подумати й подбати. Я зовсім сама, мушу спробувати перебути довгі, темні зимові місяці. Не розраховую на те, що мої нотатки коли-небудь знайдуть. Зараз я навіть не знаю, чи мені цього хотілось би. Можливо, знатиму, коли допишу свою розповідь.

Я взялася писати, щоб уберегти себе від вглядання у темряву й від страху. Бо я боюся. З усіх боків сповзається страх, і я не хочу чекати, доки він наздожене

мене й здолає. Писатиму, аж стемніє, і ця нова, незвична робота повинна виснажити мою голову, спустошити її й нагнати сонливості. Ранків я не боюся, лише довгих, сутінних надвечір'їв.

Не знаю точно, котра година. Скоріш за все, третя по обіді. Мій годинник загубився, але він і раніше був не надто помічний. Крихітний золотий наручний годинник, дорога забавка й не більше, який ніколи не хотів показувати правильний час. У мене одна кулькова ручка й три олівці. Ручка майже висохла, а олівцем я пишу дуже неохоче. Написане погано видно на папері. Тонкі сірі літери розпливаються на жовтуватому тлі. Але вибору я не маю. Пишу на звороті старих календарів і на пожовклих фірмових бланках. Бланки залишилися від Гуґо Рюттлінґера, великого колекціонера й іпохондрика.

Я, власне кажучи, мала б почати свої записи з нього, бо якби не його маніакальна пристрасть до колекціонування й іпохондрія, не сиділа б я сьогодні тут; мене, мабуть, уже й на цьому світі не було б. Гуґо — чоловік моєї кузини, доволі заможна людина. Багатство йому приносила котельна фабрика. То були дуже особливі котли, такі виробляв лише Гуґо. На жаль, не пам'ятаю, — хоч не раз доводилося вислуховувати пояснення, — у чому ж полягала їхня унікальність. Зрештою, це не має ніякого значення. У кожному разі, Гуґо був такий багатий, що мусив вигадати собі якусь особливу розвагу. Тож вигадав полювання. З таким самим успіхом він міг би

купити скакових коней або яхту. Однак Гуґо боявся коней, і його відразу загойдувало, щойно він ступав на палубу корабля.

Полювання теж обрав собі лише заради престижу. Він був поганим стрільцем, до того ж йому серце краялося, коли вбивав невинних косуль. Гуґо запрошував своїх бізнес-партнерів, і ті разом з Луїзою та егерем проводили передбачений відстріл, а сам він сидів, згорнувши руки на животі, у шезлонгу перед мисливським будиночком і дрімав на сонці. Гуґо завжди був такий виснажений і загнаний роботою, що засинав, щойно сідав хоч у якесь крісло — велетенський, огрядний чоловік, засмиканий з усіх боків, у полоні темних страхів.

Він мені подобався, я поділяла його любов до лісу й короткого спокійного відпочинку у мисливському будиночку. Моя присутність нітрохи не заважала йому спати в шезлонгу. Я виходила погуляти неподалік і втішалася тишею після міського гармидеру.

Луїза була затятою мисливицею. Ця здорова рудоволоса жінка заводила флірт з кожним першим-ліпшим чоловіком, який траплявся на її шляху. Вона ненавиділа хатню роботу, тож її дуже влаштовувало, що я принагідно трохи піклувалася про її чоловіка, заварювала йому какао й готувала численні мікстури. Гуґо панічно боявся за своє здоров'я, чого я тоді ніяк не могла збагнути. Його життя було суцільною гонитвою, а дрімання на сонечку — єдиним задоволенням. Гуґо був дуже

перечуленим і в усьому, що не стосувалося його бізнесу (так я припускаю), боязким, як дитина. Понад усе любив довершеність і лад, ніколи не пускався у подорож без двох зубних щіток. Кожних ужиткових речей мав по два екземпляри; це начеб додавало йому впевненості. А в усьому іншому був добре освіченою, тактовною людиною і нікчемним картярем.

Не пригадую, чи хоч коли-небудь провадила з ним поважні бесіди. Іноді Гуґо вдавався до несміливих спроб завести серйозну розмову, але щоразу похапливо відступав, чи то від ніяковості, чи просто не хотів докладати зусиль. У кожному разі, я не мала нічого проти, бо такі балачки призвели б хіба до конфузу.

Тоді ширилося багато чуток про ймовірну атомну війну та її наслідки, і це спонукало Гуґо закласти в своєму мисливському будиночку невеликий запас харчів та інших необхідних речей. Луїза вважала його затію безсенсовною, сердилася і боялася, що плітки принадять до будиночка злодіїв. Мабуть, вона мала рацію, але впертість Гуґо годі було переламати. Його хапало серце, починалися шлункові кольки, і Луїза здавалася. Та їй, правду кажучи, було й байдуже.

Тридцятого квітня Рюттлінґери запросили мене поїхати з ними в мисливський будиночок. На той час я вже два роки як повдовіла, обидві мої доньки стали майже дорослими, тож я могла розпоряджатися своїм часом, як заманеться. Хоча й небагато користі мала від своєї

свободи. Завжди була домосідкою, удома мені найзатишніше. Лише від запрошень Луїзи рідко відмовлялася. Я любила мисливський будиночок і ліс, тому легко погоджувалася три години трястися в авті. Того тридцятого квітня я теж прийняла запрошення. Ми збиралися провести три дні на самоті й нікого більше не запрошували.

Мисливський будиночок — це, по суті, двоповерхова вілла, викладена з добротних величезних дерев'яних колод. На першому поверсі — велика кухня у сільському стилі, яка поєднує і кухню, і вітальню, поруч — спальня і маленька комора. На другому поверсі — три гостьові спальеньки, з яких можна вийти на довгу терасу. В одній з цих кімнаток, найменшій, я тоді й ночувала. Заледве п'ятдесят кроків далі, на схилі, який збігає до струмка, стоїть невеличкий зруб егеря на одну кімнату, а поруч, при самій дорозі, Гуґо розпорядився збудувати дощаний гараж.

Отож, після тригодинної поїздки автом ми зупинилися в селі, щоб забрати в егеря собаку Гуґо. Собака, баварський гончак, називався Рисем, і, хоч належав Гуґо, виростив його й вишколив егер. Дивовижно, як егереві вдалося вмовити пса визнавати Гуґо за господаря. На Луїзу він зовсім не зважав, не слухався її і винавав десятою дорогою. Зі мною дотримувався дружнього нейтралітету, але залюбки тримався поблизу. То була гарна тварина, чудовий мисливський пес з темним рудо-брунатним хутром. Ми трохи побалакали з егерем,

домовилися, що наступного вечора він разом з Луїзою піде на полювання. Луїза хотіла вполювати косулю. Саме з першого травня починався мисливський сезон. Балачка затягнулася, як зазвичай буває на селі, і навіть Луїза, котра ніколи не розуміла цих довгих теревенів, стримувала своє нетерпіння, догоджаючи єгереві, лиш би той не передумав її супроводжувати, бо без єгера їй ніяк не обійтися. До будиночка ми дісталися аж перед третьою. Гуго відразу взявся переносити свіжі припаси з багажника свого авта до комори біля кухні. Я заварювала каву на спиртівці. Після перекуски Гуго почав куняти, але Луїза знову потягнула його в село. Звісно, лиш би йому дошкулити. І причину ж хитро вигадала, мовляв, руханка необхідна для його здоров'я. Десь о пів на п'яту Луїзі таки пощастило вмовити чоловіка, і вона тріумфальною ходою вирушила з ним до села. Я знала, що вони засядуть у сільській корчмі. Луїза полюбляла кокетувати з лісорубами й місцевими парубками, їй навіть на думку не спадало, що ті селюки можуть потайки з неї потішатися.

Я прибрала посуд зі столу й повісила в шафу одяг; потім сіла на лавку під хатою, погрітися на сонечку. Був гарний, теплий день. За прогнозом, така погода ще мала якийсь час протриматися. Сонце, хиличись до заходу, зависнуло над вершинами смерек. Мисливський будиночок стояв у маленькій котловині, у самому кінці ущелини, біля підніжжя стрімких гір.

Отак, ловлячи останні доторки теплих сонячних променів на обличчі, я спостерегла Рися, який повертався з села. Мабуть, не слухався Луїзи, і вона, за кару, відіслала його додому. Видно, що собаку добряче висварили. Він підійшов до мене, сумовито глянув у вічі й поклав на коліна голову. Так ми сиділи якийсь час. Я гладила Рися, втішала його, бо знала, що Луїза зовсім не вміла поводитися з собакою.

Сонце зникло за смереками, відчутно похолоділо, на галявину впали довгі сизі тіні. Ми з Рисем зайшли в дім, я розпалила вогонь під великою плитою і заходилася готувати таку собі рисово-м'ясну кашу. Не те щоби мусила, просто сама дуже зголоділа й знала, як Гуго любить поїсти на вечерю ситну гарячу страву.

О сьомій господарів ще не було. Воно й не дивно. Я розраховувала на їхнє повернення не раніше, як о пів на дев'яту. Погодувала Рися, з'їла свою порцію вечері й вместилася при світлі каганця почитати газети, які привіз Гуго. У теплі й тиші мене похилило в сон. Рись заліз у нішу під грубкою, тихо, задоволено посапував. О дев'ятій я теж вирішила лягти спати. Замкнула двері, ключ забрала з собою до кімнати. Я була така втомлена, що, попри вогку й холодну ковдру, умить заснула.

Прокинулася від сонячного променя на обличчі й відразу згадала про вчорашній вечір. Ми мали лише один ключ від хатини, другий зберігався у єгеря, тож Луїза з Гуго, повернувшись додому, мали б мене розбудити.